
Aika 29.04.2025, klo 09:30

Paikka Sähköinen kokous

Käsiteltävät asiat

§ 106 Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

§ 107 Kokouksen työjärjestyksen hyväksyminen ja pöytäkirjantarkastajien valinta

§ 108 Selvitys koskien perusopetuksessa ja 2. asteella työskentelevien hyvinvointialueen sosiaaliohjaajien ja sairaanhoitajien resurssien uudelleenkohdentamista lakisääteisiin tehtäviin

Osallistujat

Maarit Raja-Aho, puheenjohtaja
Olga Gilbert, 1. varapuheenjohtaja
Tanja Aidanjuuri, 2. varapuheenjohtaja
Riikka Rajahalme, sihteeri
Marja Ahava
Antero Eerola
Terhi Enjala
Jukka Hako
Lauri Kaira
Sami Kanerva
Nina Korventaival
Pirkko Letto
Teemu Purojärvi
Markku Pyykkölä
Jari Sainio
Riitta Särkelä
Eva Tawasoli
Marjo Vacker
Timo Aronkylä, Hyvinvointialuejohtaja
Elina Eeva, Palvelualuejohtaja
Hanna Heinikainen, Talousjohtaja
Mikko Hokkanen, Konsernipalvelujen toimialajohtaja
Anne Karjalainen
Patrik Karlsson
Sirkka-Liisa Kähärä
Minna Lahnalampi-Lahtinen, Vanhuspalvelujen toimialajohtaja
Jyrki Landstedt, Pelastusjohtaja
Jenna Laurikkala
Paula Lehmuskallio
Kirsi Leväpelto, Aikuissosiaalityön ja vammaispalvelujen toimialajohtaja
Nina Linja, Järjestämisen tuen johtaja
Kati Liukko, Terveystieteiden palvelujen toimialajohtaja
Hanna Mikkonen, Lasten, nuorten ja perheiden palvelujen toimialajohtaja
Timo Pitkänen, Tietohallintojohtaja
Pasi Salo, Tilakeskuksen päällikkö
Tejwant Singh
Anne Sivula, Henkilöstöjohtaja
Leena-Mari Tanskanen, Viestintäjohtaja

§ 106**Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus**

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen hallintosäännön 140 §:n mukaan kokouskutsun antaa puheenjohtaja tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtaja. Kokouskutsussa on ilmoitettava kokouksen aika ja paikka sekä käsiteltävät asiat. Esityslista, joka sisältää selostuksen käsiteltävistä asioista ja ehdotukset toimielimen päätöksiksi, lähetetään kokouskutsun yhteydessä. Erityisestä syystä esityslista tai yksittäisen asian selostus ja päätösehdotus voidaan lähettää myöhemmin.

Kokouskutsu toimitetaan, mikäli mahdollista, kolme päivää ennen kokousta toimielimen jäsenille sekä niille, joilla on läsnäolo-oikeus tai -velvollisuus toimielimen kokouksessa. Kokouskutsu ja esityslista lähetetään jäsenille ja muille, joilla on läsnäolo-oikeus tai -velvollisuus, ensisijaisesti sähköisesti.

Hyvinvointialuelain 108 §:n mukaan muu toimielin kuin aluevaltuusto on päätösvaltainen, kun yli puolet jäsenistä on läsnä. Läsnä oleviksi katsotaan myös ne toimielimen jäsenet, jotka osallistuvat kokoukseen sähköisesti.

Hallintosäännön 144 §:n mukaan toimielimen jäsenten ja esittelijän lisäksi toimielimen kokouksessa on läsnäolo- ja puheoikeus

1. aluehallituksen kokouksessa aluevaltuuston puheenjohtajalla ja varapuheenjohtajilla hyvinvointialuelain 26 §:n mukaan sekä kansalliskielilautakunnan puheenjohtajalla hyvinvointialuelain 33 § mukaan;
2. muiden toimielinten kokouksessa aluehallituksen puheenjohtajalla ja hyvinvointialuejohtajalla, ei kuitenkaan tarkastuslautakunnan eikä aluevaltuuston tilapäisen valiokunnan kokouksessa eikä vaalilaissa säädettyjen vaalitoimielinten kokouksissa;
3. aluehallituksen kokouksessa toimialajohtajilla sekä konsernipalvelujen toimialan palvelualuejohtajilla, viestinnän edustajalla sekä juristilla/laki- ja päätöspalveluiden päälliköllä;
4. aluehallituksen kokouksessa nuorisovaltuuston edustajalla. Nuorisovaltuuston edustajalla ei kuitenkaan ole puhe- ja läsnäolo-oikeutta käsiteltäessä salassa pidettäviä asioita.

Edellä mainitulla henkilöllä on oikeus ottaa osaa keskusteluun, mutta ei päätöksen tekemiseen, jollei hän ole samalla kyseisen toimielimen jäsen. Toimielinten kokousten pöytäkirjanpitäjänä toimii hyvinvointialuejohtajan määräämä henkilö. Pöytäkirjanpitäjällä on puhe- ja läsnäolo-oikeus kokouksissa. Toimielin päättää muiden henkilöiden läsnäolo- ja puheoikeudesta. Toimielin voi päättää asiantuntijan kuulemisesta yksittäisessä asiassa. Asiantuntija voi olla läsnä kokouksessa asiasta käytävän keskustelun päättymiseen asti.

Hallintosäännön 151 §:n mukaan aluehallituksen esittelijänä toimii hyvinvointialuejohtaja.

Ehdotus

Aluehallitus päättää todeta kokouksen laillisesti koollekutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

§ 107**Kokouksen työjärjestyksen hyväksyminen ja pöytäkirjantarkastajien valinta****Kokouksen työjärjestyksen hyväksyminen**

Kokouskutsu toimitetaan, mikäli mahdollista, kolme päivää ennen kokousta toimielimen jäsenille sekä niille, joilla on läsnäolo-oikeus tai -velvollisuus toimielimen kokouksessa. Kokouskutsu ja esityslista lähetetään jäsenille ja muille, joilla on läsnäolo-oikeus tai -velvollisuus, ensisijaisesti sähköisesti. Esityslista sisältää ehdotuksen kokouksen työjärjestykseksi.

Pöytäkirjantarkastajien valinta

Pöytäkirjan pitämisestä ja sisällöstä vastaa toimielimen puheenjohtaja. Jos puheenjohtaja ja pöytäkirjanpitäjä ovat eri mieltä kokouksen kulusta, pöytäkirja laaditaan puheenjohtajan näkemyksen mukaan. Pöytäkirjan allekirjoittaa puheenjohtaja ja varmentaa pöytäkirjanpitäjä. Pöytäkirja tarkastetaan toimielimen päättämällä tavalla. Pöytäkirja voidaan allekirjoittaa ja tarkastaa sähköisesti. Sähköisessä päätöksentekomenettelyssä tehtyjä päätöksiä koskeva pöytäkirja tai sen osa voidaan tarkastaa erikseen ennen kokousta. Tarkoituksena on, että aluehallitus valitsee kokouksessaan kaksi pöytäkirjantarkastajaa, jotka toimivat tarvittaessa myös ääntenlaskijoina.

Ehdotus

Aluehallitus päättää:

1. hyväksyä laaditun esityslistan mukaisen työjärjestyksen;
2. valita kaksi pöytäkirjantarkastajaa seuraavasti: Antero Eerola ja Teemu Purojärvi;
3. että tarkastettu pöytäkirja pidetään nähtävänä yleisessä tietoverkossa hyvinvointialueen verkkosivustolla (<https://vakehyva.cloudnc.fi>) tiistaista 6.5.2025 klo 12.00 lähtien.

§ 108**Selvitys koskien perusopetuksessa ja 2. asteella työskentelevien hyvinvointialueen sosiaalihojaajien ja sairaanhoitajien resurssien uudelleenkohdentamista lakisääteisiin tehtäviin**

VAKEDno-2025-178

Liitteet

- 1 Liite_OKM Vastaus kannanottopyyntöön.pdf
- 2 Liite_Opiskeluhuollon kysely.pdf
- 3 Liite_Hyvilin Lausunto Vantaa ja Kerava, opiskeluhuolto.pdf

Asian valmistelija: lasten, nuorten ja perheiden palvelujen toimialajohtaja Hanna Mikkonen

Aluehallitus on kokouksessaan 21.1.2025 § 3 käsitellyt lasten, nuorten ja perheiden palvelujen selvitystä koskien perusopetuksessa ja 2. asteella työskentelevien hyvinvointialueen sosiaalihojaajien ja sairaanhoitajien resurssien uudelleenkohdentamista lakisääteisiin tehtäviin. Aluehallitus päätti tuolloin palauttaa asian uudelleen valmisteltavaksi. Aluehallituksen päätöksen jälkeen selvitystä jatkettiin yhdessä Vantaan ja Keravan kaupunkien kanssa yhteisessä työryhmässä tarkastellen tilannekuvaa ja vaihtoehtoja.

Aluehallituksen ohjeistuksen mukaisesti hyvinvointialue pyysi asiassa lausuntoa opetus- ja kulttuuriministeriöltä sekä sosiaali- ja terveysministeriöltä. Aluehallitus pyysi hyvinvointialuetta myös selvittämään, onko Suomen muilla alueilla vastaavanlaisia toimintamalleja. Vantaan ja Keravan hyvinvointialue pyysi Hyvinvointialueyhtiö Hyvil Oy:tä antamaan lausunnon asiassa sekä kartoittamaan, miten vastaavat palvelut on muilla hyvinvointialueilla järjestetty. Opetus- ja kulttuuriministeriön sekä Hyvil Oy:n vastaukset ovat saapuneet ja ovat liitteenä. Sosiaali- ja terveysministeriö ei antanut asiassa lausuntoa.

Valtio edellyttää Vantaan ja Keravan hyvinvointialueelta toiminnan tehostamista ja lakisääteisiin tehtäviin keskittymistä alijäämäisen talouden vuoksi. Osana uudistusohjelmaa lasten, nuorten ja perheiden palvelujen toimialalla on tarkasteltu toimialan resursseja ja niiden tarkoituksenmukaista kohdentamista lakisääteisiin tehtäviin. Toimialan tulee vahvistaa terveydenhoitajien resurssointia lakisääteisten terveystarkastusten turvaamiseksi. Toimialalle on tulossa myös uusi resurssia vaativa lakisääteinen tehtävä, kun lasten ja nuorten terapiatakuu astuu voimaan 1.5.2025.

Lakisääteistä opiskeluhuoltoa toteutetaan opetustoimen sekä sosiaali- ja terveystoimen monialaisena suunnitelmallisena yhteistyönä opiskelijoiden ja heidän huoltajiensa sekä tarvittaessa muiden yhteistyötahojen kanssa. Opiskeluhuoltoa toteutetaan ensisijaisesti ennaltaehkäisevänä koko oppilaitosyhteisöä tukevana yhteisöllisenä opiskeluhuoltona. Lisäksi opiskelijoilla on oikeus yksilökohtaiseen opiskeluhuoltoon siten kuin laissa säädetään. Hyvinvointialueen tuottamaan opiskeluhuoltoon kuuluvat psykologi- ja kuraattoripalvelut sekä koulu- ja opiskeluterveydenhuollon palvelut.

Lakisääteisen opiskeluhuollon ammattilaiset auttavat ja tukevat mm. seuraavissa asioissa:

- Psykologi voi auttaa ja tukea oppilaita mielenterveyden haasteissa, oppimis- ja keskittymisvaikeuksien arvioinnissa ja tukitoimien suunnittelussa. Psykologin työssä korostuvat psyykkiseen terveyteen ja hyvinvointiin liittyvät asiat.
- Kuraattori on sosiaalihuollon asiantuntija, jonka lakisääteisen palveluun kuuluu mm. auttaa oppilaita, joilla on haasteita tunne-elämässä, motivaatiossa, koulunkäynnissä tai ihmissuhteissa tai omaan kasvuunsa ja kehitykseensä liittyviä ongelmia. Lisäksi kuraattori tekee yhteistyötä perheen ja lapsen ympärillä olevien muiden ammattilaisten kanssa ja voi esim. ohjata oikeaan palveluun.
- Terveystieteiden tehtävänä on lapsen ja nuoren kasvun ja kehityksen seuranta ja mm. säännölliset, lakisääteiset terveystarkastukset ja yksilöllisen tarpeen mukaiset käynnit. Terveystieteilijä huomioi myös seksuaaliterveyttä, psyykkistä hyvinvointia ja sosiaalisia suhteita.
- Lääkäri seuraa oppilaiden kehitystä, terveyttä ja hyvinvointia. Lääkäri tekee säännölliset, asetuksen mukaiset, terveystarkastukset ja mm. laatii lääketieteellisiä arvioita ja hoitosuunnitelmia huomioiden myös mielen hyvinvointi.

Lisäksi kaikki ammattilaiset osallistuvat yhdessä koulujen ja oppilaitosten kanssa yhdessä tehtävään yhteisölliseen opiskeluhooltoon ja tarvittaessa yksittäisen oppilaan ympärille koottavaan monialaiseen konsultaatiotiimiin. Lakisääteisistä tehtävistä opiskeluhoollon ja kouluissa on kirjattu oppilas- ja opiskeluhoitolakiin, hyvinvointialuelakiin, perusopetuslakiin ja terveydenhuoltolakiin sekä Valtioneuvoston asetukseen neuvolatoiminnasta, koulu- ja opiskeluterveydenhuollosta.

Tällä hetkellä Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen opiskeluhoollon työskentelee ei-lakisääteisissä tehtävissä kaksi psykiatrista sairaanhoitajaa ja kahdeksan sairaanhoitajaa:

- Perusopetuksessa työskentelee kaksi psykiatrista sairaanhoitajaa (Vantaa ja Kerava)
- Toisella asteella toimii neljä sairaanhoitajaa (Vantaa ja Kerava)
- Jalkautuvassa etapissa työskentelee neljä sairaanhoitajaa yhdessä luokassa kuuden viikon jaksoissa erityisopettajan työparina (Vantaa)

Hyvinvointialue on saanut opetus- ja kulttuuriministeriön vastauksen kannanottopyyntöön 26.2.2025. Vastaus kokonaisuudessaan on liitteenä.

Opetus- ja kulttuuriministeriö toteaa, että opiskeluhoollon palveluiden henkilöstön toimiminen opetusryhmissä ei vastaa lainsäätäjän tarkoittamaa toimintaa, joka käy ilmi myös lainsäädännössä ilmenevistä hoitotakuun toteuttamista koskevista aikamääreistä siitä, missä ajassa opiskelijan tulisi saada yksilöllistä opiskeluhoollon palveluita kuraattorilta tai psykologilta. Opiskeluhoollon keskeisenä tavoitteena on ollut turvata yhdenvertaiset opiskeluhoollon palvelut kuntia laajemmilla hyvinvointialueilla niitä tarvitseville opiskelijoille.

Opetus- ja kulttuuriministeriö toteaa lisäksi, että opiskeluhoollon lapsia ja nuoria tulisi tarvittaessa ohjata muihin hoito-, tutkimus ja kuntoutuspalveluihin. Lisäksi opetus- ja kulttuuriministeriö huomioi vastauksessaan, että työ kohdentuisi vain pieneen joukkoon oppilaitoksen opiskelijoita tai ryhmiä. Ohjaustyössä painottuisi tällöin opiskelijoiden arjen tuki ja ohjaus eikä opiskeluhoollon mukainen sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöiden roolin mukainen opiskeluhoollon työ.

Opiskeluhuoltopalveluiden henkilöstön säännöllinen toimiminen opetusryhmissä ei vastaa opetus- ja kulttuuriministeriön mukaan oppilas- ja opiskelijahuoltolaissa tarkoitettua yhteisöllistä tai yksilökohtaista opiskeluhoiltoa.

Hyvinvointialue on saanut Hyvil Oy:n vastauksen lausunto- ja kartoituspyyntöön 13.3.2025. Vastaus kokonaisuudessaan on liitteenä. Hyvil Oy toteaa lausunnossaan, että opiskeluhoillon palvelut ovat hyvinvointialueen järjestämisvastuulla olevia palveluita, jotka sen tulee järjestää alueellaan sijaitsevien oppilaitosten opetuksessa tai koulutuksessa oleville opiskelijoille lain määrittelemällä tavalla. Sääntely ei edellytä, että hyvinvointialueen tulisi järjestää muuta kuin edellä mainittuja opiskeluhoillon palveluita kouluissa tai oppilaitoksissa. Hyvinvointialue saa toimintansa rahoituksen pääasiassa valtiolta. Lakia hyvinvointialueen rahoituksesta (617/2021) sovelletaan hyvinvointialueesta annetussa laissa (611/2021) tarkoitettujen hyvinvointialueiden järjestämisvastuulle kuuluvien tehtävien kattamiseen. Hyvinvointialueen on rajoitetun toimialansa puitteissa mahdollista ottaa hoitaakseen myös sen lakisääteisiä tehtäviä tukevia tehtäviä. Näihin tehtäviin ei sovelleta kuitenkaan lakia hyvinvointialueen rahoituksesta eikä järjestämisvastuun ulkopuolisesta tehtävästä aiheutuvia kustannuksia siten huomioida valtion rahoituksen perusteena olevissa kustannuksissa.

Hyvil Oy:n kartoituksen mukaan kymmenellä hyvinvointialueella ei ollut lainkaan ei-lakisääteistä henkilöstöä kouluissa ja oppilaitoksissa kyselyn ajankohtana. Näistä viidellä hyvinvointialueella tällaista henkilöstöä ei ollut hyvinvointialueiden aloittaessa 1.1.2023. Viisi hyvinvointialuetta oli siirtänyt ei-lakisääteisen henkilöstön jo ennen helmikuuta 2025 vahvistamaan hyvinvointialueiden perustason lasten ja nuorten mielenterveys-, päihde- ja kuntoutuspalveluja ja suunnitelmallista lapsiperhetyötä.

Yhdeksällä hyvinvointialueella työskenteli helmikuussa 2025 59 työntekijää, jotka eivät olleet opiskeluhoillon lakisääteistä henkilöstöä. Kuusi hyvinvointialuetta suunnitteli siirtävänsä tämän henkilöstön vahvistamaan hyvinvointialueen järjestämisvastuulla olevia palveluja tai päättävänsä työsuhteet ja kolme hyvinvointialuetta ei suunnitellut henkilöiden siirtämistä.

Eteneminen 1.8.2025 lukien

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen henkilöstö ei toimi etappi- ja pajatoiminnan luokkatyöskentelyssä nykyisen mallin mukaisesti 1.8.2025 alkaen. Perusopetuksessa ja 2. asteella työskentelevien hyvinvointialueen sosiaaliohjaajien ja sairaanhoitajien resurssit kohdennetaan uudelleen niin, että hyvinvointialue voi turvata välttämättömät ja lakisääteiset palvelut. Sosiaaliohjaajien tehtävät kouluissa lakkautetaan. Sairaanhoitajat ja psykiatriset sairaanhoitajat sijoitetaan lasten ja nuorten mielenterveys-, päihde- ja riippuvuuspalvelujen toimintoihin. Hyvinvointialueen väestön ja alueen lasten ja nuorten mielenterveyspalvelujen tunnistettu tarpeen kasvu edellyttävät hyvinvointialueelta riittävää resurssointia ja mielenterveyden tukea ja hoitoa porrasteisesti kaikissa toimialan palveluissa.

Lasten, nuorten ja perheiden toimiala kehittää opiskeluhoiltoa ja muiden lasten ja nuorten mielenterveyttä tukevien ja hoitavien tahojen työnjakoa sekä yhteistyötä muiden toimijoiden kanssa huomioiden toimintaympäristön tarpeet ja muutokset. Sosiaali- ja terveydenhuollon työntekijöiden siirtyessä Etappi- ja Pajaluokilta Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella toisiin tehtäviin, turvataan kyseisten luokkien lasten ja perheiden tarvitsema tuki riittävillä opiskeluhoillon ja muilla tarvittavilla sosiaali- ja terveydenhuollon palveluilla. Etappi- ja Pajaluokkien työntekijöiden sekä Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen asiantuntijoiden välillä sovitaan yhteisistä

toimintamalleista, joilla turvataan lasten avun saanti ja sujuva yhteistyö. Hyvinvointialueen yhteyshenkilönä toimii opiskeluhuollon henkilöstö ja tarvittaessa myös opiskeluhuollon esihenkilö.

Asiassa tehdyn yhteisen valmistelun pohjalta Vantaan kaupungin kasvatuksen ja oppimisen lautakunta käsittelee tätä samaa asiakokonaisuutta samana kokouspäivänä 29.4.2025. Vantaan kaupungin kasvatuksen ja oppimisen lautakunnan kyseinen esityslistateksti toimitetaan aluehallitukselle ennen aluehallituksen kokousta ja lisätään tämän asiakohdan oheismateriaaliksi.

Ehdotus

Aluehallitus päättää:

1. merkitä tiedoksi selvityksen koskien perusopetuksessa ja 2. asteella työskentelevien hyvinvointialueen sosiaalihoitajien ja sairaanhoitajien resurssien uudelleenkohdentamista lakisääteisiin tehtäviin;
2. todeta, että sosiaali- ja terveydenhuollon työntekijöiden siirtyessä Etappi- ja Pajaluokilta Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella toisiin tehtäviin, turvataan kyseisten luokkien lasten ja perheiden tarvitsema tuki riittäväillä opiskeluhuollon ja muilla tarvittavilla sosiaali- ja terveydenhuollon palveluilla. Etappi- ja Pajaluokkien työntekijöiden sekä Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen asiantuntijoiden välillä sovitaan yhteisistä toimintamalleista, joilla turvataan lasten avun saanti ja sujuva yhteistyö. Hyvinvointialueen yhteyshenkilönä toimii opiskeluhuollon henkilöstö ja tarvittaessa myös opiskeluhuollon esihenkilö.